

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

ARVAMUSED

EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE

TÄISKOGU 482. ISTUNGJÄRK 11. JA 12. JUULIL 2012

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Osalusprotsesside ja kohalike omavalitsuste, valitsusväliste organisatsioonide ja sotsiaalpartnerite kaasatuse suurendamine strateegia „Euroopa 2020” rakendamisel”

(2012/C 299/01)

Raportöör: **Heidi LOUGHEED**

Küprose Vabariigi töö ja sotsiaalkindlustuse minister Sotiroula Charalambous palus oma 18. aprilli 2012. aasta kirjas Euroopa Liidu Nõukogu tulevase eesistujariigi Küprose nimel Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteel koostada arvamus teemal

„Osalusprotsesside ja kohalike omavalitsuste, valitsusväliste organisatsioonide ja sotsiaalpartnerite kaasatuse suurendamine strateegia „Euroopa 2020” rakendamisel”.

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav tööhõive, sotsiaalküsimuste ja kodakondsuse sektsioon võttis arvamuse vastu 27. juunil 2012.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 482. istungjärgul 11.-12. juulil 2012 (12. juuli istungil) ühehäälselt vastu järgmise arvamuse.

1. Soovitused

- Komitee kutsub Euroopa Liidu institutsioone ja riikide valitsusi üles oma poliitilist kohustust uuendada, et kaasata kõik asjaomased partnerid (Euroopa Parlament, Regioonide Komitee, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, riikide parlamentid, kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, sotsiaalpartnerid, organiseeritud kodanikuühiskond, riikide majandus- ja sotsiaalnõukogud või sarnased organid, linnad ja kõik teised kohaliku omavalitsuste vormid) strateegiasse „Euroopa 2020”.
 - Komitee võtab endale kohustuse jätkata koostööd riikide majandus- ja sotsiaalnõukogude, sarnaste organite ja organiseeritud kodanikuühiskonna riiklike esindajatega, muutudes Euroopa kontaktpunktiks ning luues neile eraldi platvormi edasiseks tööks strateegia „Euroopa 2020” raames.
- Pikaajalises perspektiivis usub komitee, et Euroopa Liidus tuleks luua pikaajaline visioon sidusrühmade kaasatuse lõppeesmärgist ning tegeleda selle järkjärgulise arendamisega.
 - Lühiajalises perspektiivis usub komitee, et väikesed muudatused võivad arengut oluliselt mõjutada. Eelkõige peavad liikmesriigid ja Euroopa Komisjon viivitamatult üle vaatama ajakava ja protsessid kõigi sidusrühmade tõelise kaasatuse ja kaasvastutuse võimaldamiseks.

2. Sissejuhatus

2.1 18. aprillil 2012 palus tulevane eesistujariik Küpros Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteel valmistada ette arvamus teemal „Osalusprotsesside ja kohalike omavalitsuste, valitsusväliste organisatsioonide ja sotsiaalpartnerite kaasatuse suurendamine strateegia „Euroopa 2020” rakendamisel”, eesmärgiga

muuta see küsimus prioriteediks nii eesistumisajal kui ka mitte-ametlikul tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogul (EPSCO) juulis 2012.

Kuna Euroopa poolaasta toimub nüüd juba kolmandat aastat, on sobiv aeg üle vaadata osalusprotsessid strateegias „Euroopa 2020” ning uurida, kuidas neid saaks arendada.

2.2 Komitee strateegia „Euroopa 2020” juhtkomitee ülesanne on riikide majandus- ja sotsiaalnõukogude ning liikmesriikide sarnaste organite töö üle vaadata ning nad kokku tuua, et jagada kogemusi strateegia „Euroopa 2020” raames osalusprotsesside parandamiseks.

2.3 Komitee rolli strateegia „Euroopa 2020” rakendamisel ⁽¹⁾ on nüüd täies ulatuses tunnustatud ning komitee soovib jagada oma soovitusi selle kohta, kuidas strateegia „Euroopa 2020” ja Euroopa poolaasta raames osalusprotsesse parandada.

3. Euroopa 2020 – uus süsteem

3.1 Euroopa Liit ning selle elanikkond kannatab raske majandus- ja finantskriisi all, millel on olnud tõsised tagajärjed kogu Euroopa Liidule ning selle kodanikele. Paljud liikmesriigid on läbi elanud äärmiselt keerulisi olukordi ning kõrge töötuse tase on endiselt probleem. Seetõttu arvab komitee (nagu on väljendatud mitmes arvamuses viimase kolme aasta jooksul), et strateegia „Euroopa 2020” on praegu tähtsam kui kunagi varem, sest selles sisaldub laiaulatuslik reformi tegevuskava, mille eesmärk on tagada jätkusuutlik majanduskasv ning rajada vastupidavam Euroopa Liit.

3.2 Strateegia „Euroopa 2020” arukaks, jätkusuutlikuks ja kaasavaks majanduskasvuks on kõige tähtsam kasvustrateegia põhiliste poliitikavaldkondade eesmärkide loomisel ELi ja liikmesriikide tasandil. Selle kohaldamisala on väga lai: üldine eesmärk on toetada arukat, jätkusuutlikku ning kaasavat majanduskasvu ning soodustada edusamme innovatsiooni ning teadus- ja arendustegevuse, kliimamuutuste, energeetika, töötuse, tööstuspoliitika ning sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse valdkondades, tegeleda vaesuse, ühtekuuluvuspoliitika ja paljude muude teemadega.

3.3 Strateegia „Euroopa 2020” juhtimise kaudu koondatakse Euroopa, riikide ja jagatud pädevused mitmetasandilisse süsteemi, aidates seega kaasa Euroopa integratsiooni legitiimsuse süvendamisele. Võrreldes Lissaboni strateegiaga on strateegias „Euroopa 2020” ühendatud juhtalgatused, mis seavad keskmeks ja toetavad tähtsaid teemavaldkondi, prioriteete, peamisi eesmärke ning tugevdatud ja ranget järelevalve süsteemi – arengute (või nende puudumise) kriitilise hindamise võimalusega riigi tasandil.

⁽¹⁾ Seda toetati ka kevadistes Euroopa Ülemkogu järeldustes aastatel 2011 ja 2012.

3.4 Võrreldes Lissaboni strateegiaga on aruandlusmehhanism teistsugune, mitte ainult seetõttu, et see on kontsentreeritum, vaid et see on nüüdsest ühtlustatud uute ja täiendatud majanduse juhtimise süsteemide protsessidega. Seega esitatakse näiteks stabiilsus- ja lähenemisprogramm ning riikide reformikavad Euroopa Komisjonile samal ajal, mis võimaldab komisjonil saada terviklikumat pilti iga liikmesriigi hetkeolukorrast ning edasistest plaanidest.

3.5 Esmakordselt rõhutati protsessi muutust strateegia „Euroopa 2020” dokumendis endas, kus selgitati, et „meil tuleb saavutada suurem isevastutus” ning „samuti tuleb rohkem kaasata riiklikke ja piirkondlikke sidusrühmasid ning tööturu osapooli”. Eriliselt rõhutati, et nii Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kui ka Regioonide Komitee peaksid olema rohkem kaasatud. Osalusprotsesside vajadust korralditi mitmel puhul, eelkõige Euroopa Ülemkogu 2010. aasta märtsi järeldustes ning Euroopa Komisjoni välja antud juhendis riikide reformikavade koostamise, rakendamise ja järelevalve kohta strateegia „Euroopa 2020” raames, milles rõhutatakse, et riikide parlamentide, sotsiaalpartnerite, piirkondade ja teiste sidusrühmade suurem kaasatus on riikide reformikavade ettevalmistamisel ja strateegia isevastutuse suurendamisel oluline.

4. Euroopa poolaastaga saadud kogemus

4.1 Kolm aastat pärast strateegia „Euroopa 2020” rakendamise hakkamist on selge, et mitmed liikmesriigid soovivad kaasata sotsiaalpartnereid ja organiseeritud kodanikuühiskonda Euroopa poolaastasse ning on kaasanud neid partnereid juba riiklikesse protsessidesse. Kuid selle soovi rakendamine on ebaühtlane: huvi on erinev ning isegi kui huvi on olemas, erineb partnerite tegelik protsessis osalemise tase. Paljud liikmesriigid teavitavad oma partnereid ja konsulteerivad nendega, kuid tihti ei ole see protsess piisavalt kontsentreeritud ning osalejatele võib tunduda, et puudub sidusus või üldine strateegia. Komitee ja teistele on eelkõige muret valmistanud väga lühikesed tähtajad, mis tihti ei jäta praktiliselt üldse aega korralikuks aruteluks sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna organisatsioonide või riikide parlamentidega. Muret ei tundud mitte ainult riigi tasandil, ka Euroopa tasandil on paljud organisatsioonid küsinud, kas Euroopa poolaasta protsessi ja juhtimist ning strateegia „Euroopa 2020” raames teostavat järelevalvet saaks parandada. Euroopa Parlament on teinud poliitilisi soovitusi oma rolli ning tehtava panuse paremaks määratlemiseks ⁽²⁾ ning Regioonide Komitee teeb ettevalmistusi, et peagi välja anda oma suunised.

4.2 Komitees on strateegia „Euroopa 2020” juhtkomitee loomine aidanud komitee tööd suunata ning andnud komiteele rühma, millel on ülevaade kõigist strateegia „Euroopa 2020” valdkondadest ning nendega seotud ettepanekutest, mitte ainult erinevad killud sellest. Komisjoni esindajad ja teised osalejad võtavad pidevalt osa juhtkomitee koosolekutest. Selleks, et tugevdada seost riikide asutustega, kutsus juhtkomitee riikide majandus- ja sotsiaalnõukogusid ning samalaadseid organeid

⁽²⁾ „How effective and legitimate is the European Semester) Increasing the role of the European Parliament”, 2011.

korrapäraselt osalema Euroopa poolaasta olulistel koosolekutel ning korraldab koostöös liikmesriikide kodanikuühiskonna osalejatega kohapeal strateegia „Euroopa 2020” üritusi. Seda tööd tuleb tõhustada ja arendada.

4.3 Komitee osa riikide majandus- ja sotsiaalnõukogude kokku toomisel, mitte ainult Euroopa poolaastale ja strateegiale „Euroopa 2020” keskendudes, on olnud kasulik ka komitee ja kõnealuste nõukogude ning samalaadsete organite analüüside koostamisel, üleeuroopalistest olukordadest arusaamise kujundamisel ning nii komitee kui ka nõukogude ettepanekute parandamisel.

5. Osalusprotsesside väärtus ja kasulikkus

5.1 On selge, et Euroopa poolaasta mõju optimeerimiseks oleks strateegia „Euroopa 2020” raames osalusprotsesside parandamine ja suurendamine kasulik nii strateegiale endale kui ka lõppkokkuvõttes kodanike heaolule.

5.2 Euroopa Liit ning selle liikmesriigid viitavad sageli osalusprotsesside kasulikkusele ning organiseeritud kodanikuühiskonna kaasamisele. Tegelikult on sotsiaalpartneritel ja laiemal üldsusel sisse seatud mitmeid protsesse ja süsteeme. Seega on kasulik selgelt välja öelda, miks see on tegelikult nii oluline ja mida on võimalik võita suuremat osalust tagavast korralikult toimivast süsteemist. Sotsiaalpartnerite ja organiseeritud kodanikuühiskonna ennetava kaasamisega võib luua:

- suurema „jalajälje” teabe levikuks kogu ELis ning märkimisväärse järellainetuse;
- suurema strateegiate isevastutuse, kui see on kõigi osapoolte arvates vajalik;
- varajase hoiatamise süsteemi – olles tihti rohujuuresandile palju lähemal, võivad kodanikuühiskonna organisatsioonid ja sotsiaalpartnerid luua varajase hoiatamise süsteemi mikro-suundumuste arengute kohta ammu enne nende jõudmist riigi või Euroopa tasandile;
- võimekuse katsetada ideesid ning leida lahendusi – ei ole üllatav, et nendel, kes on olukordadele kõige lähemal, on tihti võimalus katsetada ettepanekuid enne nende täielikku rakendamist ning sageli võivad nad pakkuda väga praktilisi ja tõhusaid lahendusi;
- parem rakendamine – mitmel puhul on sotsiaalpartnerid ja kodanikuühiskonna organisatsioonid ise need, kes vastutavad ettepanekute tegeliku rakendamise eest.

6. Konkreetsete ettepanekud osalusprotsesside parandamiseks strateegia „Euroopa 2020” raames

6.1 Kuni praeguseni Euroopa ja riigi tasandil kasutatud protsesside puhul usub komitee, et palju on vaja ära teha ning et neid protsesse saab kasutada sellise süsteemi kujundamiseks, mis loob tõelise partnerluse Euroopa Liidu institutsioonide, riikide valitsuste, sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna organisatsioonide, riikide ja piirkondlike valitsuste ja teiste sidusrühmade vahel. See nõuab keskendumist ja kontsentreeritud jõupingutust ning seda ei saavutata kiiresti. Kuid komitee arvates tuleks selliseid süsteeme arendada järk-järgult strateegilise ja tervikliku mitmetasandilise partnerlusprotsessi kujundamise kaudu, samas rakendades kiiresti lihtsaid meetmeid, mis võiksid olukorda lühiajaliselt parandada.

6.2 Eelkõige kutsub komitee kõiki Euroopa institutsioone ja riikide valitsusi üles uuendama oma poliitilist kohustust regulaarsemalt ja süsteemsemalt kaasata sotsiaalpartnereid, kodanikuühiskonna organisatioone, riikide parlamente, piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi ja kõiki teisi sidusrühmi, tagades, et see toimub võimalikult laiaulatuslikult strateegia „Euroopa 2020” raames toimuvates jõulistest, aktiivsetes ja jätkusuutlikes osalusprotsessides. Lissaboni lepingus rõhutatakse vajadust konsulteerida otsuste tegemise protsessis Euroopa tasandil kodanikuühiskonnaga. Kui liikmesriigid soovivad suuremat isevastutust ja kaasatust nii strateegiasse „Euroopa 2020” kui ka Euroopa protsessi, siis peaksid nad järgima sama mudelit, konsulteerides majandus- ja sotsiaalnõukogude ja sarnaste organitega nii tihti kui võimalik.

7. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

7.1 Enda rolli kohta arvab komitee, et ülioluline on jätkata strateegiale „Euroopa 2020” keskendumist ning kõigi poolte strateegilist kaasamist sellesse, et säilitada strateegia ja selle osade võimalike koostoimete täheldamise võimalus.

7.2 Komitee usub, et ta enda strateegia „Euroopa 2020” juhtkomitee tehtud tööd tuleks jätkata ja täiendada. Juhtkomitee peab jätkuvalt keskenduma strateegiale ning selle mõjule laiemale üldsusele ning jätkama komiteesistest teabevahetust nende liikmetega, kes ei osale juhtkomitee töös, tagamaks, et kõik saaksid kasu juhtkomitee ülevaadetest ja tähelepanekutest.

7.3 Komitee leiab, et juhtkomitee järk-järgult saadud tulemustel riikide majandus- ja sotsiaalnõukogude (seal, kus nad on olemas) sidemete ja töö koordineerimisel on olnud väga positiivse mõju, kuid tulemusi saaks veelgi parandada. Paljudel neist organisatsioonidest ja nende liikmetel on strateegia „Euroopa 2020” raames riigi tasandil oluline ülesanne. Strateegias „Euroopa 2020” osalemise suurendamise suhtes arvab komitee, et selles valdkonnas võib märkimisväärset kasu lõigata kiiretest ja lihtsatest meetmetest. Komitee usub, et tal on suurepärased võimalused saada riikide majandus- ja sotsiaalnõukogude ja sarnaste organite jaoks Euroopa kontaktpunktiks, eelkõige abistades neid strateegia „Euroopa 2020” raames tehtavates töödes. Komitee on valmis selleks kohustuseks ning

alustama seda protsessi, et veelgi parandada kontakte ja koostööd, kaasates riikide majandus- ja sotsiaalnõukogusid ning samalaadseid organeid esimesel võimalusel üritusesse, milles keskendutakse strateegiale „Euroopa 2020“.

8. Lühiajaliste muudatuste tegemiseks kiiresti tegutsemine

8.1 Komitee toetab tuliselt eesistujariigi Küprose kavatsust keskenduda strateegia „Euroopa 2020“ raames osalusprotsesside parandamisele ning pühendada osa 2012. aasta juuli mitteametlikust tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogust sellele tööle. Komitee toetab täies ulatuses seda esimest kindlat sammu, mis võimaldab liikmesriikidel ja Euroopa Komisjonil põhjalikult uurida, kuidas nad kumbki saaksid oma tegevust parandada.

8.2 Komitee kutsub kõiki liikmesriike üles riigi tasandil selgitama, milliste strateegia „Euroopa 2020“ raames võetavate meetmete eest vastutavad millised valitsusasutused ning millised on riikide reformikavade koordineerimise või järelevalve eest vastutavate ametite ja tegeliku rakendamise eest vastutavate ametite suhted. Juba selle lihtne selgitus igas liikmesriigis võimaldaks pooltel parema tulemuse saamiseks õigete organitega suhelda.

8.3 Komitee usub, et täielik läbipaistvus igas liikmesriigis kasutatavate osalusvormide puhul ning nende protsesside ja vahendite kirjeldused, mida valitsused katsevad kasutada, võimaldavad olukorda kõigi jaoks selgemaks muuta (mis toimub, miks ja kuidas).

8.4 Komitee usub, et Euroopa Komisjon ja liikmesriigid peaksid viivitamatult läbi vaatama eri tegevuste ajakava Euroopa poolaastal. Peaaegu kõigi sidusrühmade väljatoodud püsivaim probleem olemasolevates struktuurides on see, et ajakava ei jäta piisavalt aega läbimõeldud vastuse andmiseks või korralkuiks aruteluks. Liikmesriigid peaksid viivitamatult üle vaatama praegu kehtestatud tähtajad ning kaaluma, kuidas neid mõistlikumaks muuta.

8.5 Komitee julgustab aktiivselt kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi suurendama oma kaasatust strateegia „Euroopa 2020“ protsessides nii riiklikus raamistikus kui ka otseselt ELi tasandil. Regioonide Komitee loodud strateegia „Euroopa 2020“ järelevalveplatvorm on suurepärase näide selle eesmärgi suunas tegutsemisest. Komitee usub, et seda suuremat kaasatust peaksid toetama riikide valitsused. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tähelepanekud kohalike arengute ja võimalike rakenduste suhtes on olulise tähtsusega vajalike elementide määramisel, et strateegia „Euroopa 2020“ saaks täies ulatuses toimida.

9. Strateegia „Euroopa 2020“ jaoks pikaajalise laiaulatusliku osalusprotsessi arendamine

9.1 Komitee leiab, et pideva dialoogi jaoks tugevate struktuuride loomiseks on juba olemas väga kasulikke mudeleid. Komitee usub, et Euroopa Nõukogu koostatud heade tavade juhend kodanike osalemiseks otsustusprotsessis⁽³⁾ pakub selleks suurepärase raamistiku ja põhimõtted, mida saab kohaldada

strateegiale „Euroopa 2020“. Nende põhimõtete kasutamine võimaldab Euroopa Liidul ja liikmesriikidel juhtida arutelu järk-järgult osalemise ühelt tasemelt teisele, alates suhteliselt madalalt osalemise tasemelt, kus keskendutakse peamiselt **teabe** andmisele, liikudes edasi avatud **konsultatsioonini**, millele järgneb osalejate dialoogi parandamine, kuni lõpuks saab arendada tõelise **partnerluse**. Need on juhendis kirjeldatu järgi osalusprotsesside neli peamist etappi. Komitee usub, et strateegia „Euroopa 2020“ protsessid peaksid hakkama järk-järgult liikuma osalemise ühelt tasemelt teisele. Juhend pakub ka mitmeid väga kasulikke vahendeid, mida võiks strateegia „Euroopa 2020“ protsessidele kohaldada.

9.2 Liikmesriikide organiseeritud kodanikuühiskond peaks osalema Euroopa poolaastal kogu selle kestuse ajal. Üks peamisi protsesse programmide **koostamise** valdkonnas on riikide reformikavade koostamine. Koostamisprotsess liikmesriikides peaks tuginema laiaulatuslikul ja koostööaltil dialoogil sotsiaalpartnerite ja organiseeritud kodanikuühiskonnaga. Need osalised ei paku mitte ainult oma teadmisi eesmärkide seadmisel ning programmide ja strateegiate koostamisel sellistes valdkondades nagu tööhõive, haridus ja sotsiaalne kaasatus, vaid nad on ka peamised osalised nende strateegiate rakendamisel.

9.3 Teine Euroopa poolaasta oluline etapp on riigipõhiste soovitude avaldamine ja läbivaatamine. Euroopa sotsiaalpartnereid ja organiseeritud kodanikuühiskonda tuleb teavitada ja nendega tuleks konsulteerida iga liikmesriigi põhiste soovitude osas. Sellega seoses on ajastamine äärmiselt oluline, andmaks organiseeritud kodanikuühiskonnale võimaluse osaleda järgmistel tsüklite tulevikuväljavaadete sõnastamise varases etapis.

9.4 Komitee on varasemates arvamustes soovitanud kasutada võrdlusanalüüsi kui viisi, millega **mõõta tehtud edusamme** strateegia „Euroopa 2020“ **rakendamisel**. Siinkohal analüüsib ja kehtestab riigi majandus- ja sotsiaalnõukogu või sarnane organisatsioon oma prioriteetsed kriteeriumid, kasutades selleks Eurostati veebilehel vabalt kättesaadavat statistikat. Mõned majandus- ja sotsiaalnõukogud juba teevad seda ja teisi majandus- ja sotsiaalnõukogusid tuleks julgustada sama tegema. Tänu võrdlusanalüüsile saavad sidusrühmad pidevalt jälgida reformide rakendamist. See annab väärtusliku panuse riikide reformikavade läbivaatamisse.

9.5 Tuleb astuda samme, et elavdada arutelu selle üle, kuidas strateegiat „Euroopa 2020“ liikmesriikides rakendatakse, ja valitsused peaksid välja töötama tõhusamad protsessid, et saada **tagasisidet** selle kohta, millist mõju avaldab strateegiale ulatuslikum kodaniku- ja sotsiaaldialoog. Siinkohal võib eriti väärtuslik olla kodanikuühiskonna roll järelevalves. Liikmesriikides regulaarselt toimuvad konverentsid, kus osalevad kõik asjaomased sidusrühmad, oleksid kasulikud, nagu ka avatud konsultatsioonid parlamendis, kus tutvustatakse riikide reformikavasid.

9.6 Euroopa Liidu institutsioonide järjest suurem teadlikkus vajadusest konsulteerida organiseeritud kodanikuühiskonnaga on vastuolus raskustega, millega enamik riikide majandus- ja sotsiaalnõukogudest ja sarnastest organitest praegu vastamisi seisavad. Neid organisatsioone rahastatakse enamasti suures osas riigieelarvest. Paljudes liikmesriikides on nende eelarvet

⁽³⁾ http://www.coe.int/t/ngo/code_good_prac_en.asp.

kärbitud. Selle tulemusel on riikide majandus- ja sotsiaalõukogud ja sarnased organid keskendumas ainult oma riigi prioriteetidele ja vähendamas oma osalust Euroopa Liidu tasandil. Euroopa Liidu institutsioonid peaksid kaaluma, kuidas neile organisatsioonidele toetust ja abi pakkuda, vähemalt seoses osalemisega Euroopa poolaastal.

9.7 Kuna kontaktpunktist riikide majandus- ja sotsiaalõukogude ja sarnaste organite järelevalve teostamiseks võib olla palju kasu, siis võiks Euroopa Komisjon kaaluda seda, et teha komitee ülesandeks korraldada vähemalt üks kord aastas kõikide riikide majandus- ja sotsiaalõukogude või sarnaste organite ja asutustega konverents või et ta toetaks selle korraldamist. Konverentsi tuleks hoolikalt ajastada, et see toimuks Euroopa poolaastal, et sellel saaks arutada Euroopa poolaastat, strateegiat „Euroopa 2020” ja nende nõukogude panust ja parimaid tavasid kõnealuses valdkonnas.

10. Sidusrühmad

10.1 Komitee usub, et sidusrühmad võiksid ka ise uuendada oma võetud kohustust strateegia „Euroopa 2020” protsessides. Kuiigi komitee leiab, et peamine vastutus on jätkuvalt liikmesriikidel ja nad peavad läbi vaatama partnerite kaasamise protsessid, võiksid sidusrühmad ise üksteiselt rohkem õppida ja julgeda enesekindlamalt otse Euroopa Liidu institutsioonide ja riikide valitsustega dialoogi pidada. Hoolimata sellest, et valitsused peavad kiiresti läbi vaatama protsesside ajastamise, peaksid sidusrühmad parandama ka Euroopa poolaasta etappide kavandamist.

11. Konkreetsete ettepanekud tööhõive, vaesuse ja tõrjutuse valdkonnas

11.1 Oma taotluses Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele rõhutas eesistujariik Küpros just vajadust saada soovitusi selle kohta, kuidas kodanikuühiskonda paremini otsuste rakendamisse ja järelmeetmetesse sellistes poliitikavaldkondades nagu vaesus ja tõrjutus kaasata. Komitee leiab, et sidusrühmade osalus struktureeritud ja korrapärase dialoogis ELi ja riigi tasandil mõjutab otsustavalt võimalusi tõhusate lahenduste leidmisel kõnealustes poliitikavaldkondades.

11.2 Oleks kasulik arendada poliitikameetmete kujundamisel, rakendamisel ja asjaomaste järelemeetmete võtmisel vaesuse ja tõrjutuse vastu võitlemise platvormi töodes partnerlust (inglise keeles *stakeholder approach*) ja struktureeritud dialoogi kodanikuühiskonna osalejatega. Sellistes valdkondades nagu vaesus ja tõrjutus on sageli kodanikuühiskonna osalejad need, kes esimesena märkavad ühiskonna suundumusi ja arengut ning juhivad neile tähelepanu. Nende eesmärgistatud tegevus kasutajaperspektiivi ja ennetustöö rõhutamiseks, aga ka uuenduslike teenuste arendamine ja rakendamine nendele sihtrühmadele, pakub vää-

tuslikke teadmisi ja kogemust vaesuse ja tõrjutuse vastu võetavate strateegiliste meetmete kohta. Siinkohal soovib komitee rõhutada sotsiaalrajanduse ja valitsusväliste organisatsioonide strateegilist osatähtsust, sest nende eesmärk on vähendada vaesust, edendada uute töökohtade loomist ja selliste teenuste arendamist, mis täidavad loominguiliselt ühiskonna vajadusi.

11.3 Nendes poliitikavaldkondades on oluline mainida liikmesriikide sotsiaalaruandeid (*National Social Reports*, NSR), mis täiendavad riikide reformikavasid ning mille koostab sotsiaalkaitsekomitee (*Social Protection Committee*). Nendes aruannetes, mis põhinevad avatud koordineerimismeetodil, hinnatakse strateegia „Euroopa 2020” sotsiaalset mõõdet, tehakse iga-aastase kasvustrateegia alusel kindlaks kõige pakilisemad reformid ning pakutakse välja konkreetsed meetmed. Esmatähtis on käivitada protsess, millega saaks **sidusrühmi paremini liikmesriikide sotsiaalaruannete koostamisse kaasata**, sest seda ei tehta veel piisavalt, ning siduda need aruanded paremini riikide reformikavadega. Avatud koordineerimismeetodit on sotsiaalkaitse küsimuses väga oluline tugevdada, võttes aluseks integreeritud riikide strateegiad ja eesmärgiks luua tugevam seos vaesuse vastu võitlemise Euroopa platvormiga.

11.4 **Iga-aastastele Euroopa üritustele vaesuse ja tõrjutuse vastu võitlemisel** peaks järgnema asjakohane arutelu riigi tasandil ning selleks peaks tegema koostööd avaliku sektori asutustega, vaesuses elavate inimestega, valitsusväliste organisatsioonidega, sotsiaalrajanduse organisatsioonidega, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna teiste osalejatega. Eesmärk peaks olema analüüsida ühiselt edusamme ja puudusi kõnealustes poliitikavaldkondades ning soovitada reforme. See peaks toimuma samal ajal riikide reformikavade koostamisega.

11.5 Ka **korrapäraseid kohtumisi ja konsultatsioone** konkreetsetes küsimustes tuleks ajaliselt kavandada nii, et asjast huvitatud osalejad saaksid oma huvi üles näidata. Partnerluse raames tuleks hinnata ka iga-aastase majanduskasvu analüüsi sotsiaalset mõju ja tehtud edusamme.

11.6 Riikide reformikavad ja riikide eesmärkide kehtestamine on strateegia „Euroopa 2020” ja vaesuse vähendamise poliitiliste strateegiate rakendamisel esmatähtsad. On oluline, et **vaesuse vastu võitlemise eesmärk oleks õigesti seatud** ja et see hõlmaks vaesusest ja suurenevast tõrjutusest ohustatud rühmi, nii et strateegiad ja reformid oleksid tõhusalt neile rühmadele suunatud. Siinkohal on keske tähtsusega kodanikuühiskonna osalejate kaasamine ja partnerlus nendega, kuna nad avastavad sageli varakult uusi riskirühmi või teevad kindlaks suureneva ohu tõrjutud rühmade jaoks.

Brüssel, 12. juuli 2012

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Staffan NILSSON